

Kuligowski, Janusz

Marian Benko (1907-1993) architekt, planista przestrzenny, pedagog

---

Rocznik Mińsko Mazowiecki 2, 236-242

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

IN MEMORIAM

MARIAN BENKO (1907-1993)
architekt, planista przestrzenny, pedagog,

Urodził się 12 VII 1907 r. w Ulanicy pow. hajsyiński na Podolu. Według tradycji rodzinnej ród Benków wywodził się ze szlachty węgierskiej (jego dziad - Józef osiedlił się w Rosji po upadku powstania węgierskiego 1848-1849), miał siostrę Janinę ur. 1897 r. Dzieciństwo spędził w Bortnikach (pow. braclawski), gdzie Benkowie posiadali 89 dziesięcin ziemi, oraz w Ładyżynie (pow. hajsyiński). Naukę rozpoczął w 1916 r. w Braclawskiej Gasudarstwiennej Gimnazjum. W 1917 r. po wybuchu rewolucji marcowej w Rosji, naukę kontynuował w nowo powstałym Gimnazjum Polskiej Macierzy Szkolnej w Winnicy. W szkole tej skończył trzecią klasę. Dalszą edukację przerwała rewolucja październikowa i wojna domowa, która zmusiła Benków do zmiany dotychczasowego miejsca ich pobytu. W czasie "wyprawy kijowskiej" czynnie wspierali polskie oddziały. W trakcie odwrotu tych wojsk, w obawie przed mogącymi ich spotkać represjami, ewakuowali się do centralnej Polski. Na zawsze już opuścili kraj nad Bohem. Pociągiem ewakuacyjnym przez Lwów, Lublin, Międzyrzec dotarli do Siedlec, nowego miejsca ich pobytu. Z kolei ofensywa wojsk bolszewickich w lipcu i sierpniu 1920 r. zmusiła ich do kolejnej ewakuacji. Na rok zatrzymali się w Milanówku pod Warszawą. Tu Marian zdał egzamin do czwartej klasy Gimnazjum Koedukacyjnego. W 1921 r. Benkowie powrócili do Siedlec. Szkołę średnią skończył w Gimnazjum im. hetmana Żółkiewskiego w 1925 r., w grupie pięciu absolwentów wyróżnionych za dobre wyniki w nauce. W tym samym roku zdał na Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej. Siostra jego w roku szkolnym 1925/26 znalazła posadę nauczyciela przyrody w Gimnazjum Żeńskim w Mińsku Maz. To m.in. zaważyło na przeprowadzeniu się rodziny Benków z Siedlec do Mińska. W trakcie studiów zaczął pracować w zawodzie architekta. Często przyjeżdżał do Mińska, a po trzyletnim pobycie w Warszawie przeniósł się tu na stałe do rodziców. W Mińsku nawiązał współpracę z architektem inż. Michałem Sławińskim - rzeczoznawcą Wydziału Powiatowego i miejscowego Magistratu. Wykonywał projekty, kosztorysy i obliczenia statyczne. W trakcie studiów, w l. 1929-1930 został zaangażowany przez Wydział Powiatowy w Mińsku Maz. jako pomocnik inż. M.Sławińskiego przy rozbudowie szpitala. Wykonywał też prace techniczne przy budowie szkoły powszechnej w Dobrem i brał udział w przebudowie kościoła garnizonowego w Siedlcach (dawny sobór prawosławny). W 1930 r. poznał swoją przyszłą żonę Marię Jelińską - pracownicę Wydziału Powiatowego w Mińsku Mazowieckim.

W 1932 r. w życiu M.Benki zaszły ważne wydarzenia. W czerwcu skończył studia, a 7 lipca w mińskim kościele ks. Józef Dziąg pobłogosławił jego związek ze wspomnianą już M.Jelińską. W tym samym jeszcze roku został powołany do odbycia służby wojskowej. Został przydzielony do batalionu szkolnego Centrum Wyszkozenia Saperów w Modlinie.

Jako plutonowy podchorąży zaprojektował okładkę i niektóre rysunki do pamiątkowego wydawnictwa pt. "Rozkosze Saperskie" - Rocznika XI Kursu Szkoły Podchorążych Saperów w Modlinie. We wrześniu 1933 r. został zwolniony z wojska i podjął pracę jako referent techniczny w Okręgowym Urzędzie Budownictwa Dowództwa Okręgu Korpusu nr I w Warszawie. Po dwóch latach został kierownikiem działu przetargów, a następnie działu projektów. Przez cały ten okres mieszkał w Mińsku i dodatkowo opiekował się rodzicami, ponieważ jego siostra wstąpiła do zgromadzenia SS Niepokalanek. W 1935 r. Benkowie nabyli w Mińsku nieruchomość, dwie działki o łącznej powierzchni 2000m², przy ul. Zielonej, niedaleko domu p. Grzegorzewskiej, w którym wynajmowali mieszkanie. Zimą 1934/35 zaprojektował swój dom, a latem rozpoczął jego budowę. Inwestycja ta pochłonęła całe dotychczasowe oszczędności. Dlatego dodatkowo zatrudnił się jako nauczyciel w wieczorowej Publicznej Szkole Doksztalającej Zawodowej w Mińsku Maz. Kontynuował też współpracę z inż. M.Sławińskim - pomagał mu przy projektach różnych budynków, m.in. gmachu Starostwa i Wydziału Powiatowego w Mińsku Maz. przy ul. Kościuszki, kaplicy w Wielgolesie i dzwonnicy w Kuflewie.

We wrześniu 1939 r. zgłosił się do Modlina. Jako ppor. rez. został dowódcą służby obrony przeciwlotniczej plutonu transportowego. Z Modlina z transportem wycofał się przez Rembertów-Mińsk-Siedlce-Włodawę i dotarł na Wołyń. Po inwazji Armii Czerwonej na wschodnie obszary państwa polskiego, oddział jego przyłączył się do Armii "Polesie" gen. Fr. Kleberga. Po bitwie pod Kockiem przedarł się do Mińska. W walce zbrojnej z okupantem niemieckim nie brał bezpośredniego udziału. Obowiązek służenia krajowi kontynuował na polu naukowym. Rozpoczął studia badawcze i kompletował dokumentację kultury materialnej południowo-wschodniego Mazowsza - głównie terenów powiatu mińskomazowieckiego (Mińsk, Cegłów, Jeruzal, Latowicz, Siennica i Stanisławów). Istotnym jego sukcesem naukowym, jeśli nie największym, było zlokalizowanie i zidentyfikowanie renesansowego miasteczka Sandomierz zwanego też Sędomierz lub Sandomierz (plac J.Kilińskiego i jego okolice w Mińsku Maz.). Była to jego praca społeczna, natomiast na utrzymanie rodziny i domu pracował na początku okupacji w wytwórni namiastek herbaty "Manganit" w Warszawie, a od jesieni 1940 r. jako nauczyciel w Publicznej Obowiązkowej Szkole Zawodowej - uczył materiałoznawstwa, nauki zawodu wraz z początkami mechaniki, chemii. Oprócz tego w Szkole Handlowej Wacława Rżyski wykładał technikę reklamy. Brał udział w tajnym nauczaniu na poziomie szkoły średniej (Gimnazjum i Liceum) - wykładał geometrię wykreslną.

W 1944 r., już po ustąpieniu Niemców, zaangażował się w odbudowę kraju jako architekt, na szczeblu powiatowym i wojewódzkim, a później centralnym. Po wyzwoleniu był on pierwszym w Mińsku architektem powiatowym, a od listopada 1944 r. architektem okręgowym, obejmującym powiaty: miński, węgrowski i sokołowski. W kwietniu 1945 r. został powołany na stanowisko naczelnego architekta województwa warszawskiego, a w połowie tego roku - po utworzeniu Wojewódzkiego Wydziału Odbudowy - został jego naczelnikiem. Za daniem jego było zorganizowanie wojewódzkiej i powiatowych służb budownictwa oraz kierowanie odbudową województwa. 12 IV 1945 r. opuścił Mińsk i przeniósł się do Pruszkowa, a następnie do Warszawy, w której mieszkał do końca życia.

Jesienią 1945 r. z jego inicjatywy Wojewódzki Wydział Odbudowy w porozumieniu z Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego otworzył w Mińsku Liceum Budowlane. Nowa szkoła na początku została umieszczona w budynkach Fabryki Rudzkiego (FUD). Oprócz Liceum uruchomiono też Szkołę Rzemiosł Budowlanych, zorganizowaną w formie Hufców Budowlanych "Świt". Utworzone Liceum stało się później załącznikiem ośrodka szkolenia budowlanego powstałego na gruntach PGR, dotychczasowego majątku ziemskiego "Mińsk - dwór" (ul. Budowlana). Dzięki rozbudowie szkoły budowlanej, Mińsk stał się ważnym ośrodkiem szkolenia budowlanego, pierwszym w województwie i jednym z największych w kraju. W początkowym okresie istnienia ośrodka M.Benko utrzymywał z nim stałe kontakty, prowadził zajęcia dydaktyczne, a później przyjeżdżał na jubileuszowe zjazdy absolwentów.

Pod koniec lat 40-ych w pracy zawodowej M. Benki zaszły ważne zmiany. Z początkiem 1948 r. wstąpił do Stronnictwa Ludowego (od 1949 r. ZSL), a pod koniec tego roku, 1 grudnia, ostatecznie przeszedł z Urzędu Wojewódzkiego do Ministerstwa Odbudowy na stanowisko dyrektora Departamentu Polityki Budowlanej. Funkcję tę pełnił do chwili przekształcenia Ministerstwa Odbudowy w Ministerstwo Budownictwa w 1949 r. W nowo utworzonym Ministerstwie zorganizował Departament Projektowania i do końca 1950 r. był jego dyrektorem. W tym okresie prowadził prace związane z organizacją systemu państwowych biur projektowych oraz z tworzeniem normatywów projektowania.

W 1951 r., po reorganizacji resortu budownictwa został dyrektorem Departamentu Urbanistyki, w którym podjął się wydania pierwszych w Polsce normatywów urbanistycznych. Dwa lata później, w związku z kolejną reorganizacją naczelnych władz w budownictwie, przeszedł wraz z kierowanym przez siebie Departamentem do Komitetu d/s Urbanistyki i Architektury (KUA). Departamentem Urbanistyki - przemianowanym w międzyczasie na Departament Planowania Miast i Osiedli, kierował do 1956 r. Z końcem tego roku w KUA zorganizował nowy Departament Projektów Zabudowy Wsi, którym kierował przez kilka miesięcy. W lutym 1957 r. został powołany przez prezesa Rady Ministrów - Józefa Cyrankiewicza, na stanowisko wiceprezesa KUA. Funkcję tę pełnił do połowy 1960 r. Wówczas m.in. przygotował zasady i wytyczne racjonalnej zabudowy osiedli wiejskich. W 1960 r. po przekształceniu KUA w Komitet Budownictwa, Urbanistyki i Architektury (KBUA), w dniu 30 czerwca został powołany przez prezesa Rady Ministrów na sekretarza tego Komitetu, w randze wiceministra. Funkcję tę pełnił do chwili jego rozwiązania w lutym 1964 r. Wówczas przeszedł do pracy w Ministerstwie Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na stanowisko dyrektora Departamentu Miejscowego Planowania Przestrzennego - utworzonego z dwóch dawnych departamentów b. KBUA (Planowania Miast i Osiedli oraz Planowania Zabudowy Wsi). Dyrektorem był do 01 V 1970 r. i z dniem 1 lipca tego roku przeszedł na emeryturę.

M. Benko był znanym i doświadczonym architektem, planistą przestrzennym oraz ekspertem w odbudowie kraju i zabudowy przestrzennej wsi. Dlatego brał udział w licznych konferencjach krajowych i zagranicznych, które zajmowały się tymi sprawami. W latach 50-tych przewodniczył Główniej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej. W 1958 r. został powołany na członka Komisji d/s Zagospodarowania Zagłębi Węgla Brunatnego. Brał udział w pracach organów Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, zrzeszającej kraje socjalistyczne. Po ukonstytuowaniu się Sekcji Planowania Regionalnego i Urbanistyki Stałej Komisji Budownictwa krajów RWPG, w latach 1958-1965 uczestniczył w niej jako przewodniczący polskiej delegacji. Prowadził ożywione kontakty międzynarodowe, wyjeżdżał do ZSRR, Czechosłowacji, Węgier, Rumunii, Bułgarii, NRD, Francji i Wielkiej Brytanii. Uczestniczył w posiedzeniach Towarzystwa Urbanistów Polskich. W 1957 r. był w Siedlcach na pierwszym powojennym zjeździe absolwentów i wychowanków Gimnazjum B. Prusa i hetmana S. Żółkiewskiego, a w dziesięć lat później na drugim takim zjeździe.

W latach sześćdziesiątych dużo publikował artykułów z zakresu architektury i urbanistyki. Był inicjatorem i współautorem wielu aktów normatywnych dla planowania o organizacji przestrzennej osadnictwa wiejskiego. Przyczynił się do utworzenia przy Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej Podyplomowego Studium Planowania i Architektury Wsi, na którym do lat 70-tych wykładał. 30 XI 1971 r. otrzymał dyplom doktora nauk technicznych nadany mu przez Instytut Architektury i Urbanistyki Politechniki Gdańskiej. Jego rozprawa doktorska pt. "Teoretyczne podstawy planowania przestrzennego wsi" stanowi podsumowanie nabytej wiedzy i doświadczeń w dziedzinie zabudowy wsi, które czerpał w skali kraju i innych państw. Praca ta stanowi kompendium wiedzy o planowaniu wsi i ewolucję kierunków polityki i działań praktycznych w tym zakresie.

Mariana Benkę charakteryzowała niezwykła pracowitość i oddanie pracy zawodowej. Był niezwykle skromny, staranny i wiarygodny. Jak sam stwierdził we wspomnieniach - nie służył ani partii rządzącej, ani Stronnictwu (ZSL), którego formalnie był członkiem i nigdy nie dał się podporządkować wąskogrupowym, egoistycznym interesom. Był człowiekiem gruntownie wykształconym w swoim zawodzie i w tym zakresie posiadał własne zdanie. Był wielokrotnie uhonorowany orderami, odznaczeniami i wyróżnieniami, m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1956), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1964), Złotym Krzyżem Zasługi (1952), brązowym Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju (1968), Medalem 10-cio, 30-to i 40-tolecia Polski Ludowej. Posiadał odznakę - Zasłużony dla Budownictwa Przemysłu Materiałów Budowlanych (1979) oraz "Zasłużony Działacz Kultury" (1983), odznaką honorową "Za zasługi w rozwoju województwa poznańskiego" i "Zasłużony dla Dolnego Śląska" (1967). Otrzymał też tytuł Honorowego Obywatela miasta Mińsk Mazowiecki, nadany uchwałą MRN w MM nr XIX/61/71 z dnia 27 IV 1971 oraz członka honorowego Towarzystwa Przyjaciół Mińska Mazowieckiego (1985).

Na początku lat 90-tych stan jego zdrowia pogorszył się raptownie. Zmarł 24 XI 1993 r. w Warszawie. W Mińsku Maz. w pogrzebie, który odbył się 1 grudnia, uczestniczyła rodzina, grono przyjaciół, delegacja z Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 (Budowlanka), Towarzystwa Przyjaciół Mińska Mazowieckiego i Urzędu Miasta. Został pochowany na miejscowym cmentarzu parafialnym.

Dr Marian Benko jest autorem przeszło osiemdziesięciu artykułów, rozpraw i opracowań studialnych, problemowych oraz kilku książek i wspomnień, spisanych od 1962 r., a dotyczących całego życia. Poniżej przedstawiamy wykaz publikacji M. Benki, sporządzony przez niego samego. Został on uzupełniony przez autora niniejszej biografii o publikacje nowe lub pominięte - uzupełnienia zaznaczono nawiasem.

I. URBANISTYKA

- Aktualne zadania służby planowania zabudowy, "Miasto", 1951, nr 9
- Urbanistyka i architektura na tle przemian ustrojowych, "Biuletyn Techniczny C.Z. Biur Projektowych Budownictwa Wiejskiego", 1952, nr 6
- Aktualne problemy urbanistyki węgierskiej, "Miasto", 1953, nr 4
- Metodologia planowania urbanistycznego w Węgierskiej Republice Ludowej, "Biuletyn Techniczny C.Z. Biur Projektowych", 1953, nr 5
- (Wspólnie z A. Ciborowskim), Zagadnienia urbanistycznych planów etapowych, "Biuletyn Techniczny C.Z. Biur Projektowych...", 1953, nr 12
- Kształcenie techników urbanistyki, "Miasto", 1954, nr 6
- Uwagi o porządkowaniu miasta, "Miasto", 1955, nr 3
- Problemy urbanistyczne mniejszych ośrodków miejskich, "Miasto", 1955, nr 10
- Niektóre aktualne problemy urbanistyczne mniejszych ośrodków miejskich, Komitet Urbanistyki i Architektury (KUA), Seria prac własnych KUA, 1956, zeszyt nr 32
- Niektóre zagadnienia czeskosłowackiej urbanistyki i architektury (praca zbiorowa - M. Benko: uwagi wstępne; aktualne problemy budownictwa wiejskiego w CSR, w: "Biuletyn KUA", 1957 nr 5
- Przeobrażenia miast i wsi w Rumuńskiej Republice Ludowej, "Biuletyn Informacyjny OITEB przy KBUA", 1963, nr 9
- Nowe wskaźniki wykorzystania terenów zainwestowania miejskiego, "Biuletyn Informacyjny Budownictwa. Informacja w zakresie urbanistyki i architektury OIT i EB", 1964, nr 4/5
- (Wspólnie z R. Fafusem) Aktualne problemy urbanizacji we Francji, "Biuletyn", Instytut Urbanistyki i Architektury, 1967, nr 25
- Informacje o stanie i perspektywach prac w dziedzinie planowania przestrzennego, "Biuletyn Informacyjny OIT i EB", 1968, nr 1.

II. PLANOWANIE WIEJSKICH JEDNOSTEK OSADNICZYCH I ICH ZESPOŁÓW

- Doświadczenia z dotychczasowych realizacji budownictwa wiejskiego w Polsce, wydawnictwo powielaczowe KUA (rotaprint), Warszawa 1956, s.40
- Aktualne zagadnienia w zakresie planowania budownictwa wiejskiego, Materiały Nadzwyczajnego Zebrania TUP z 14-15 XII 1956
- O planowe pokierowanie budownictwem indywidualnym na wsi, "Budownictwo Wiejskie", 1957, nr 1
- Uwagi w sprawie aktualnych zagadnień planowania zabudowy wsi, "Miasto", 1957, nr 5
- Zagadnienia zagospodarowania przestrzennego wiejskich terenów osiedleńczych i projektowania budynków wiejskich, wydawnictwo powielaczowe KBUA (rotaprint), Warszawa 1959
- Aktualne problemy planowania zabudowy wsi w Polsce, "Biuletyn Techniczny", Biuro Studiów i Proj. Wzorcowych, Bud. Wiejskiego, 1959, nr 2
- Niektóre zagadnienia z zakresu teorii planowania osiedli wiejskich, "Miasto", 1960, nr 3
- Gęstość sieci osadniczej i wielkość osiedli wiejskich, "Miasto", 1960, nr 4
- Uwagi w sprawie kierunku przemian wiejskiej sieci osadniczej w Polsce, "Miasto", 1960, nr 7
- O niektórych woprosach planirówki sielskochaziajstwiennych rajonow i nasilennych punktow w Polsce, Warszawa 1960, wydawnictwo powielaczowe (rotaprint) dla ekspertów krajów RWPG
- Koncepcja przekształceń struktury sieci osadniczej w nawiązaniu do problematyki urzędzeń usługowych na wsi, "Biuletyn SARP. Zagadnienia projektowania usług na wsi. Warszawa 1961
- Planowanie rejonów rolniczych i osiedli wiejskich w ZSRR, KBUA, Warszawa 1960
- Uwagi w sprawie planowania osiedli wiejskich na tle narady odbytej w Sofii w październiku 1960 r., "Biuletyn Techniczny", Biuro Studiów i Proj. Wzorcowych Bud. Wiejskiego, 1961, nr 1
- Zabudowa wsi w NRD, "Biuletyn KBUA" 1961, wkładka do nr 7/8
- Kierunki przeobrażeń wiejskiej sieci osadniczej w Polsce, "Gospodarka i Administracja Terenowa", 1961, nr 2
- Falusi Települeshalosat idöszeru problemai Lengyelörszagban, "Magyar Epitöipar", 1961, nr 12
- Problemy wiejskiej sieci osadniczej w Polsce, "Wieś Współczesna", 1962, nr 5
- Zagadnienia planowania wsi w Polsce (Dorfplanung in Polen), referat na posiedzenie Nauk. Tow. Budownictwa WRL, Budapeszt, sierpień 1962
- Rural Plannig in Poland, w: City and Regional Planning in Poland, Ed. by Jack C. Fischer Cornell University Press Ithaca, New York 1966
- Zagadnienia planowania wsi w Polsce, "Biuletyn SARP", Warszawa 1963
- Stan prac nad planowaniem zabudowy wsi w Polsce, "Biuletyn Informacyjny Budownictwa, Informacje w zakresie Urbanistyki i Architektury OIT i EB", 1964, nr 4/5
- Współpraca krajów RWPG w formuowaniu kierunkowych metodologicznych zasad planowania przestrzennego terenów rolniczych i wiejskich jednostek osadniczych, "Informator Projektanta Budownictwa Wiejskiego", Warszawa 1964, nr 9
- Niektóre problemy planowania przestrzennego wsi w krajach socjalistycznych, "Biuletyn Informacyjny Budown. Informacje w zakresie Urbanistyki i Architektury OIT i EB", Warszawa 1964
- Planowanie przestrzenne wsi węgierskiej, "Gospodarka i Administracja Terenowa", 1964, nr 12
- Falütervez'es Lengyelörszagban, "Varosepites" Budapeszt 1965, nr 2
- Planowanie przestrzenne wsi w Polsce - ocena, "Biuletyn Informacyjny Budown. i Przemysłu Mater. Budowlanych OIT i EB", 1965, nr 7
- Podstawowe elementy programu działalności w zakresie planowania przestrzennego wsi, "Biuletyn Informacyjny Budown. i Przemysłu Mater. ...", 1965, nr 8
- Wnioski do planowania przestrzennego w rolnictwie, "Gospodarka i Administracja Terenowa", 1965, nr 7/8

- Problemy zabudowy wsi (rola sołtysa), "Gospodarka i Administracja Terenowa", 1965, nr 9
- Planowanie przestrzenne rejonów rolniczych i wiejskich jednostek pomocniczych w Związku Radzieckim, "Informator Projektanta Budownictwa Wiejskiego", Warszawa 1965, nr 6
- Planowanie przestrzenne wsi (opracowanie książkowe). Wydawnictwo Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1965
- Inwestycje wspólne na wsi, "Gospodarka i Administracja Terenowa", 1966, nr 1
- Tereny budowlane na wsi, "Gospodarka i Administracja Terenowa", 1966, nr 9
- Model wsi w planowaniu przestrzennym, "Gospodarka i Administracja Terenowa", 1967, nr 1
- Planowanie wsi. Podstawy teoretyczne, w: Polska urbanistyka współczesna. Część I, Opracowania z lat 1959-1969, Warszawa 1975
- Principes de la planification d'aménagement de terrains en Pologne - Principes de la planification d'aménagement de terrains ruraux en Pologne (oprac. dla użytku stypendystów zagranicznych w Polsce", wyd. Instytutu Urbanistyki i Architektury, Warszawa 1967
- Projekt sieci osadnictwa wiejskiego w Polsce, "Biuletyn Informacyjny OIT i EB", VII, 1968, nr 2
- Koordynacja wiejskiej sieci osadniczej w skali kraju, "Biuletyn Informacyjny OIT i EB", VII, 1968, nr 4

III. PUBLICYSTYKA DOTYCZĄCA ZABYTKOWYCH UKŁADÓW URBANISTYCZNYCH I ZABYTKÓW ARCHITEKTURY

- Sandomierz miasto nieznane, "Miasto", 1951, nr 12
- Mało znane dzieło Antoniego Solari w Siennicy, "Studium z Historii Budowy Miast. Prace Instytutu Urbanistyki i Architektury", Warszawa 1955, zeszyt 1/14
- Cegłów - renesansowe miasteczko mazowieckie i jego zagadnienia konserwatorskie, "Ochrona Zabytków", 1955, nr 2
- Kilka uwag o zabytkowych domach podcieniowych w Stanisławowie i Latowiczu na tle założeń przestrzennych tych osiedli, "Ochrona Zabytków", 1955, nr 4
- Mało znany zabytek wczesnego odrodzenia w Jeruzalu, "Ochrona Zabytków", 1956, nr 1/2
- Dawne ośrodki miejskie południowego Mazowsza prawobrzeżnego, "Ochrona Zabytków", 1956, nr 4
- Mało znane klasycystyczne budowle dworskie powiatu mińskiego i ich problemy konserwatorskie, "Ochrona Zabytków", 1957, nr 3
- Uwagi o zabytkach budownictwa drewnianego na Mazowszu południowo-wschodnim, "Ochrona Zabytków", 1958, nr 1/2
- Dwa zamki, "Stolica" 1965
- [- Mińsk Mazowiecki i jego rozwój od 1421 r. (przyczynek do historii miasta), wyd. Dom Kultury w Mińsku Maz., kwiecień 1945, mps - treść odczytu
- Mińsk Mazowiecki na tle dawnych ośrodków miejskich Południowego Mazowsza Prawobrzeżnego, w: Materiały sesji popularnonaukowej, Mińsk Maz. 1964, wyd. Powiatowy Komitet Frontu Jedności Narodu i Towarzystwa Przyjaciół Mińska Mazowieckiego (z okazji 100 rocznicy powstania styczniowego i 20-lecia PRL)
- Rozwój Przestrzenny Mińska Mazowieckiego, w: Dzieje Mińska Mazowieckiego 1421-1971, Warszawa 1976.]

IV. SKRYPTY WYKŁADÓW

- Aktualne zadania służby planowania zabudowy, "Planowanie Miast", Warszawa 1951, zeszyt nr 1
- Rozwój miasta Mińsk Mazowiecki, "Planowanie Miast", Warszawa 1951, z. 5
- Architektura i Urbanistyka na tle przemian ustrojowych, wyd. Min. Bud. Miast i Osiedli, Centralny Zarząd Szkolenia Zawodowego, Warszawa 1954
- Niektóre zagadnienia w zakresie planowania osiedli wiejskich w Polsce, wyd. Politechnika Warszawska. Studium Architektury i Planowania Wsi. Materiały pomocnicze dla studentów, tom II, Warszawa 1960

V. RÓŻNE OPRACOWANIA

- Organizacje projektowe w ZSRR, "Biuletyn Techniczny C.Z. Biur Projektowych Budownictwa Miejskiego", 1950, nr 3
- Aktualne problemy rozbudowy miast i wsi, "Miasto", 1958, nr 4
- Współpraca krajów obozu socjalistycznego w dziedzinie planowania przestrzennego, "Miasto", 1962, nr 5
- Współpraca polsko-rumuńska w dziedzinie budownictwa, "Biuletyn Informacyjny OIT i EB przy KBUA", 1963, nr 9
- Pięć lat działalności Sekcji Planowania Regionalnego i Urbanistyki krajów RWPG, "Miasto", 1963, nr 10
- Aktualne prace Sekcji Planowania Regionalnego i Urbanistyki Stałej Komisji Budownictwa RWPG, "Biuletyn Informacyjny Budownictwa. Informacje w zakresie urbanistyki i architektury OIT iEB", 1963, nr 6/7
- Gospodarka przestrzenna a proces inwestycyjny, "Fundamenty", nr 26 z 27 VII 1969
- Rola małych ośrodków miejskich, "Tygodnik Demokratyczny", nr 30 z 27 VII 1969
- Indywidualne budownictwo rekreacyjne - za i przeciw, "Tygodnik Demokratyczny", nr 38 z 21 IX 1969
- (Wspólnie z J.Polakiem), W świetle aktualnych zadań planowania przestrzennego, "Fundamenty", nr 40 z 5 X 1969
- (Wspólnie z A.Stasiakiem i M.Rossochackim), Rural Housing and Planning Problems in the Socialist Countries of Eastern Europe, w: Rural Housing A Review of World Conditions, United Nations, New York, 1969 ST/SOA/87.
- [- Rozkosze Saperskie, Rocznik XI Kursu Szkoły Podchorążych Rezerwy Saperów, Modlin 1933 (czł. redakcji i współautor ilustracji i okładki).
- Gospodarka przestrzenna, w: "Tygodnik Demokratyczny", nr 30 z 26 VII 1970
- Podstawowe problemy planowania przestrzennego wsi w Polsce, "Miasto", 1970, nr 3
- Nowe przepisy wyznaczania terenów budowlanych na obszarze wsi, w: "Budownictwo Wiejskie", R.XXII 1970, nr 4
- Tereny budowlane na obszarach wsi, w: "Studia Prawnicze", 1970, zeszyt 25
- Teoretyczne podstawy planowania przestrzennego wsi, Instytut Urbanistyki i Architektury, Warszawa 1973 - wyd. książkowe.]

Wykazem nie objęto artykułów publikowanych w prasie codziennej i niektórych tygodnikach, wywiadów oraz wypowiedzi radiowych.

W nawiasie podano uzupełnienie.

Źródła: Towarzystwo Przyjaciół Mińska Mazowieckiego, Zbiór dra Mariana Benki, sygn. B1/1-21 Wspomnienia i refleksje; br. sygn - Wykaz publikacji własnych; Ordery, odznaczenia i legitymacje; Dyplom doktora nauk technicznych nr 502/860 i recenzja rozprawy doktorskiej prof. dr Bolesława Malisza. Patrz też hasło Bortniki w: Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, t. 1, Warszawa 1880, s. 330.

Janusz Kuligowski